

NOTAT

24. oktober 2019

Vores reference:

Sag nr. 2019 - 51325

Høringsnotat vedr. udkast til bekendtgørelser om ferie for søfarende

Bekendtgørelserne blev sendt i høring den 3. juli 2019 med høringsfrist den 5. august 2019.

I det følgende gennemgås de høringssvar, der indeholder konkrete bemærkninger til bekendtgørelsen. Søfartsstyrelsens kommentarer til de enkelte høringssvar er anført i kursiv. Det bemærkes, at høringssvarene er gengivet i uddrag/hovedtræk. Foruden de ændringer, der fremgår af dette notat, vil der blive foretaget enkelte tekniske korrektioner i bekendtgørelsen.

SØFARTSSTYRELSEN

Batterivej 7

4220 Korsør

Tlf. +45 72196000

Fax +45 72196001

CVR-nr. 29 83 16 10

EAN-nr. 5798000023000

sfs@dma.dk

www.sofartsstyrelsen.dk

Bekendtgørelse om ferie for søfarende (overgangsordningen)

ATP bemærker, at de foreslåede fravigelser til ferieloven ikke umiddelbart kan understøttes teknisk. FerieKonto og Feriepengeinfo anvender udbetalingsreglerne i ferieloven og vil derfor kræve dokumentation fra en lønmodtager, der henvender sig med en anmodning om udbetaling efter reglerne i bekendtgørelsen.

ERHVERVSMINISTERIET

ATP bemærker videre, at det desuden ikke er teknisk muligt at udskille de arbejdsgivere, der anvender FerieKonto eller Feriepengeinfo og samtidigt er omfattet af bekendtgørelserne. Dette er grunden til, at arbejdsgivere vil kunne opleve at modtage kontrolbreve fra Fonden for Lønmodtagernes Tilgodehavende Feriemidler, selvom de har fraveget bestemmelserne vedr. overgangsperioden. I den sammenhæng må pågældende arbejdsgiver således være klar til at dokumentere, hvorfor der ikke skal indberettes vedr. den pågældende lønmodtager til fonden.

Slutteligt oplyser ATP, at der vil blive fastsat regler for indberetning til fonden via eIndkomst, men at det vil blive muligt at indberette til fonden på en blanket, når indberetning til indkomstregistret er fraveget efter disse bekendtgørelser.

Søfartsstyrelsen vil på hjemmesiden oplyse arbejdsgivere og lønmodtagere om fremgangsmåden ved kollektive overenskomster eller individuelle aftaler om fravigelse af § 48 a, stk. 2, og dermed kravet om indbetaling til Lønmodtagernes Fond for Tilgodehavende Feriemidler (fonden).

Ad indledningen:

ATP gør opmærksom på, at lovbekendtgørelse nr. 202 af 22. februar 2013 er historisk. Henvisningen bør derfor være til lovbekendtgørelse nr. 1177 af 9. oktober 2015.

Søfartsstyrelsen har rettet indledningen i overensstemmelse med dette.

Ad § 3:

ATP bemærker, at Fonden for Lønmodtagernes Tilgodehavende Feriemidler ikke teknisk kan understøtte solidarisk hæftelse for indberettede feriemidler optjent i overgangsordningen. Efter lov om forvaltning og administration af tilgodehavende feriemidler er det derfor alene arbejdsgiveren, fonden vil kunne underrette, tage kontakt til i forbindelse med kontrol af indberettede feriemidler samt kræve betaling fra. Det skyldes, at fonden anvender indberetninger fra eIndkomst til at definere, hvem arbejdsgiver er, og vil derfor anse det indberettende SE-nummer som arbejdsgiver. Et solidarisk ansvar for lønmodtagerens feriebetaling vil være et forhold, der efterfølgende kan håndteres internt mellem arbejdsgiver og reder.

Søfartsstyrelsen skal bemærke, at bestemmelsen er en gengivelse af § 1a, stk. 2, i lov om søfarendes ansættelsesforhold m.v., hvorefter forpligtelserne efter ansættelseskontrakten, og de bestemmelser i loven, som regulerer ansættelsesforholdet, påhviler både rederen og arbejdsgiveren. Det er således tale om en generel forpligtelse, der administreres uden om fonden.

Ad § 6:

ATP bemærker, at bestemmelsen kan opfattes således, at det alene er ”ekstra ferierettigheder” dvs. ferierettigheder, optjent ud over ferie efter ferieloven, der kan laves en aftale om. ATP gør derfor opmærksom på, at såfremt bestemmelsen skal indeholde en generel mulighed for at aftale en undtagelse til overgangsordningen, vil det være ønskeligt at dette formuleres direkte. ATP foreslår på den baggrund, at bestemmelsen i stedet fx får følgende ordlyd: ”Det kan ved kollektiv overenskomst eller ved aftale mellem lønmodtager og arbejdsgiver fastsættes, at ferie optjent i perioden fra den 1. september 2019 til den 31. august 2020 afvikles eller udbetales.”

ATP bemærker videre, at da bekendtgørelsen skal gælde indtil 31. august 2020, antages det, at en sådan aftale skal være indgået senest 31. august 2020. Der ses ikke at være formkrav til en aftale mellem arbejdsgiver og lønmodtager efter § 6. ATP antager derfor, at en oplysning fra arbejdsgiveren om, at der for en konkret lønmodtager er indgået en mundtlig aftale om, at ferie optjent i overgangsåret enten afholdes eller udbetales, vil være tilstrækkeligt til, at fonden ikke skal kræve indberetning og indbetaling af feriemidler fra overgangsperioden.

Træskibs Sammenslutningen bemærker, at det bør understreges, hvilke valgmuligheder § 6 tilbyder.

3F Privat efterspørger en tydeliggørelse af konsekvenserne, såfremt der ikke opnås aftale, samt en tydeliggørelse af, hvorvidt der kan indgås fravigende individuel aftale, hvis der foreligger en kollektiv aftale mellem overenskomstparterne.

Søfartsstyrelsen har taget ATPs forslag i betragtning og omformuleret bestemmelsen, så det tydeligt fremgår, at ferie optjent i overgangsperioden som hovedregel er omfattet af ferieloven. Dette kan fraviges ved kollektiv overenskomst eller ved aftale mellem arbejdsgiver og lønmodtager.

Såfremt lønmodtager ikke er omfattet af en kollektiv overenskomst eller er omfattet, men der ikke foreligger kollektiv overenskomst herom, kan arbejdsgiver og lønmodtager fortsat indgå en aftale om, at ferielovens regler ikke skal gælde. Når der foreligger en kollektiv overenskomst, der fraviger ferielovens udgangspunkt, jf. nedenfor, vil det derimod ikke være muligt for den enkelte lønmodtager og arbejdsgiver at aftale sig ud af denne.

Det skal samtidig bemærkes, at den væsentligste grund til, at ferielovens regler herom kan fraviges er for at fastholde tørn-systemet, hvor den søfarende er "ude" i en længere periode ad gangen (ude/hjemme), og hvor ferieafholdelse i hjemmeperioden typisk er en del af dette system, således at forholdet mellem ude og hjemme-tørn-perioder kan opretholdes.

Ferielovens § 48 a, stk. 2, foreskriver, at ferie optjent i perioden fra den 1. september 2019 til den 31. august 2020 som udgangspunkt ikke kan afholdes, men i stedet behandles efter reglerne i lov om forvaltning og administration af tilgodehavende feriemidler, hvorefter det først udbetales, når lønmodtageren som udgangspunkt har nået folkepensionsalderen i henhold til kapitel 1 i lov om social pension, jf. § 15 i lov om forvaltning og administration af tilgodehavende feriemidler.

Derudover er der for at tydeliggøre perioden, hvori en sådan aftale vil gælde, indsat et stk. 2 til bestemmelsen, der angiver, at en aftale om fravigelse af ferielovens § 48 a, stk. 2, skal være indgået senest 31. august 2020.

Ad § 8:

ATP bemærker, at som bestemmelsen er formuleret, kan udbetaling ved fratrædelse ske, uanset hvorfra udbetaling sker, herunder fra FerieKonto (FK). ATP gør derfor opmærksom på, at FK den 31. december 2020 overfører alle indberetninger (og indbetalinger) vedrørende overgangsåret til fonden. Fra dette tidspunkt er fonden indtrådt i lønmodtagers krav på feriemidlerne, og udbetaling vil derefter alene kunne ske efter § 15 i lov om forvaltning og administration af tilgodehavende feriemidler. En løn-

modtager, der har varigt ophold i udlandet og har forladt det danske arbejdsmarked, vil kunne ansøge om udbetaling af de indberettede feriemidler efter de almindelige udbetalingsregler for fonden. Fonden foretager ikke udbetaling før 1. oktober 2021.

ATP gør opmærksom på, at det i det tekniske arbejde med udvikling af administration af fonden ikke er planlagt, at der skal kunne ske udbetaling af ferie for overgangsåret inden den første udbetaling den 1. oktober 2021, medmindre lønmodtageren afgår ved døden. Udbetaling efter den forslåede § 8 vil derfor kræve en større ændring i den allerede udarbejdede tekniske løsning, som forventeligt først vil kunne være klar efter den 1. september 2019.

ATP bemærker desuden, at bestemmelsen forstås således, at fratrædelse, der kan medføre udbetaling, skal ske inden 1. september 2020, hvor bekendtgørelsen ophæves. Såfremt fratrædelsesdatoen er senere end 31. august 2020, vil der derfor ikke kunne ske udbetaling efter denne bestemmelse, men derimod skulle ske indberetning til fonden for lønmodtagerens tilgodehavende feriemidler, medmindre der er indgået aftale om afvikling eller udbetaling efter udkastets § 6.

*Søfartsstyrelsen har indsat et stk. 2 til bestemmelsen, hvori det fremgår, at såfremt feriegodtgørelse administreres af en anden end rederen eller arbejdsgiveren, udbetales feriegodtgørelse af FerieKonto eller den, der administrerer feriegodtgørelsen, når ansættelsesforholdet ophører **og senest den 31. august 2020, medmindre det ved kollektiv overenskomst eller ved aftale mellem arbejdsgiver og den ansatte lønmodtager er aftalt, hvordan den optjente ferie skal afholdes eller udbetales, jf. § 6, stk. 1.***

Ad § 10:

CO-Søfart og Danske Rederier bemærker, at henvisningen i § 10 bør være til § 9.

ATP bemærker, at henvisningen til ansatte omfattet af § 8 ikke er enslydende med den tilsvarende henvisning i den gældende bekendtgørelse om ferie for søfarende. Den nuværende bekendtgørelse indeholder en regel, der medfører, at ansatte, der er omfattet af en kollektiv overenskomst eller en aftalt feriekortordning, og dermed ikke anvender Feriepengeinfo, i perioder hvor pågældende modtager ydelser fra en A-kasse eller en kommune, skal have attesteret feriekortet hos kommunen eller A-kassen. Reglen i den nuværende bekendtgørelse er en sikring mod dobbeltforsørgelse, dvs. modtagelse af offentlige ydelser i samme periode som feriebetalingen. I udkastet til bekendtgørelsen er reglen foreslået ændret til, at ansatte, der modtager ydelser fra en A-kasse eller en kommune, skal have attesteret feriekortet hos kommunen eller A-kassen, hvis de er omfattet af udkastets § 8. Udkastets § 8 foreslår en udbetalingsregel, der giver ansatte med bopæl uden for Danmark ret til udbetaling af feriebetalingen for tid-

ligere og løbende optjeningsår og for overgangsperioden, når ansættelsesforholdet ophører.

ATP stiller derfor spørgsmål til, hvorvidt det er tilsigtet at ændre den nu-gældende regel og dermed ikke fremadrettet sikre mod dobbeltforsørgelse i tilfælde, hvor der modtages offentlige ydelser, og Feriepengeinfo samtidigt ikke anvendes.

Søfartsstyrelsen skal bemærke, at der er en fejl i henvisningen i høringsudkastet, og styrelsen har derfor rettet henvisningen til § 9.

Ad § 11:

CO-Søfart og Danske Rederier bemærker, at dato for ikrafttrædelse i overgangsbekendtgørelsen bør ændres til 15. august 2019 som anført i høringsbrevet, og at § 11 stk. 2, i bekendtgørelsen (efter den nye ferielov) konsekvensrettes til dette.

Søfartsstyrelsen har rettet ikrafttrædelsesdatoen i bekendtgørelsen til 1. september 2019, så bekendtgørelsen træder i kraft samtidig med overgangsordningen, og der ikke opstår en kortvarig periode fra 15. august 2019 – 31. august 2019, hvorefter ferie skal administreres anderledes. § 11, stk. 2, i bekendtgørelsen efter den nye ferielov er tilrettet i overensstemmelse med dette.

Bekendtgørelse om ferie for søfarende (ny ferielov)

Ad indledningen:

ATP bemærker, at den korrekte hjemmel til at udstede bekendtgørelsen om ferie for søfarende findes i den nye ferielovs § 45, stk. 2.

Søfartsstyrelsen har rettet indledningen i overensstemmelse med dette.

Ad § 3:

ATP bemærker, at FerieKonto vil rykke arbejdsgiver (hvis denne anvender FerieKonto) for eventuel manglende betaling og pålægge arbejdsgiveren renter ved for sen betaling af feriegodtgørelse. FerieKonto anvender indberetninger til eIndkomst til at afgøre, hvem arbejdsgiveren er, og vil anse det indberettende SE-nummer som arbejdsgiver. FerieKonto kan rent teknisk ikke håndtere solidarisk hæftelse for flere. Hvis der for søfarende indberettes feriegodtgørelse til FerieKonto, vil det derfor alene være arbejdsgiveren, der rent teknisk kan holdes forpligtet over for FerieKonto. Et solidarisk ansvar for lønmodtagerens feriebetaling vil være et forhold, der efterfølgende kan håndteres internt mellem arbejdsgiver og reder.

Søfartsstyrelsen skal bemærke, at bestemmelsen er en gengivelse af § 1a, stk. 2, i lov om søfarendes ansættelsesforhold m.v., hvorefter forpligtelserne efter ansættelseskontrakten og de bestemmelser i loven, som regu-

lerer ansættelsesforholdet, påhviler både rederen og arbejdsgiveren. Det er således tale om en generel forpligtelse, der administreres uden om fonden.

Ad § 5:

HK bemærker, at både den nye ferielovs regler om ferieafholdelse samt rammerne for feriens placering kan fraviges ved kollektiv aftale og ved individuel aftale.

Den nye bekendtgørelse angiver ikke, hvordan de nævnte bestemmelser skal kunne fraviges. Dette finder HK ikke er hensigtsmæssigt – særlige henset til, at det ikke sætter rammerne for en fravigelse, som oven i købet foreslås at kunne ske på individuelt plan.

HK finder det meget bekymrende, at bestemmelserne skal kunne fraviges ved individuel aftale til ugunst, og at der ikke stilles krav om repræsentative parter ved fravigelser i overenskomster.

HK bemærker videre, at hvis en lov fraviges ved overenskomst må det antages, at de lønmodtagere, der omfattes har betryggende overenskomstmæssige rettigheder i stedet. Overenskomstparterne vil have afvejet parternes behov og have fundet en rimelig løsning, der fortsat sikrer en passende beskyttelse af lønmodtagerens rettigheder. Den samme garanti findes ikke i individuelle aftaler. Det skyldes at magtforholdet mellem en lønmodtager og dennes arbejdsgiver ofte er stærkt uligevægtigt. På den baggrund ønsker HK, at ferielovens bestemmelser kun vil kunne fraviges ved kollektiv aftale, således som det også har fremgået af den hidtidige bekendtgørelse. Skal bestemmelserne kunne fraviges ved individuel aftale, må det alene kunne ske til gunst for lønmodtageren, idet det ellers ville være i strid med den ny ferielovs § 3, stk. 2, jf. § 3, stk. 1 eller i en konkret aktuel situation, jf. den ny ferielovs § 3, stk. 6. Skal bestemmelserne kunne fraviges ved kollektiv overenskomst må det alene kunne ske ved aftaler indgået af de mest repræsentative arbejdsmarkedsparter i Danmark, idet det ellers ville være i strid med den ny ferielovs § 3, stk. 3, jf. § 3, stk. 1.

Søfartsstyrelsen skal indledningsvis bemærke, at ferieloven fortsat finder anvendelse til søs med de undtagelser, der følger af §§ 3-10 i bekendtgørelsen. Ferielovens regler om, at loven med visse undtagelser ikke kan fraviges til ugunst for lønmodtager finder således fortsat anvendelse. Optjent ferie er tillige som hovedregel omfattet af ferieloven. Det findes fortsat hensigtsmæssigt, at dette udelukkende kan fraviges ved kollektiv overenskomst eller ved aftale mellem arbejdsgiver og lønmodtager.

Såfremt lønmodtager ikke er omfattet af en kollektiv overenskomst eller er omfattet, men der ikke foreligger kollektiv overenskomst herom, kan arbejdsgiver og lønmodtager fortsat indgå en aftale om, at ferielovens regler ikke skal gælde. Dette for at enhver lønmodtager har mulighed for

at aftale sig frem til en ferieafholdelse, der er tilpasset omstændighederne til søs. Når der foreligger en kollektiv overenskomst, der fraviger ferielovens udgangspunkt, vil det derimod ikke være muligt for den enkelte lønmodtager og arbejdsgiver at aftale sig ud af denne.

Det skal samtidig bemærkes, at den væsentligste grund til, at ferielovens regler herom kan fraviges, er for at fastholde tørn-systemet, hvor den søfarende er "ude" i en længere periode ad gangen (ude/hjemme), og hvor ferieafholdelse i hjemmeperioden typisk er en del af dette system, således at forholdet mellem ude og hjemme-tørn-perioder kan opretholdes.

Arbejdstager- og arbejdsgiverorganisationer inden for søfart er ikke nødvendigvis de mest repræsentative i Danmark, hvilket kan medføre risiko for, at kollektive overenskomster om fravigelse af ferieloven for søfarende ikke er tilpasset forholdene til søs. Erhvervsministerens beføjelser efter den kommende ferielovs § 45, stk. 2, til at fastsætte andre regler om ferie for søfarende gælder også for dette område. Det findes således hensigtsmæssigt, at den kollektive overenskomst kan indgås af arbejdsmarkedets parter inden for søfart, og at der således kan foreligge flere overenskomster herom, der varetages af forskellige grene af søfarten.

Ad § 8:

CO-Søfart og Danske Rederier bemærker, at henvisningen i § 8 bør være til § 7.

ATP bemærker, at der henvises til ansatte omfattet af § 8. ATP formoder, at der burde stå, at det er ansatte, som er opfattet af § 7. Dette ville stemme overens med den gældende bekendtgørelse om ferie for søfarende. ATP henviser i øvrigt til egne bemærkninger ovenfor til § 3 i bekendtgørelse om ferie for søfarende, der regulerer overgangsperioden til den nye ferielov.

Søfartsstyrelsen skal bemærke, at der er en fejl i henvisningen i høringsudkastet, og styrelsen har derfor rettet henvisningen til § 7.